

STAN SANITARNO-HIGIENICZNY POWIATU SANOCKIEGO

ZA 2016 ROK

POWIATOWA STACJA
SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA
W SANOKU

Spis treści

OCENA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI	3
Szczegóły dotyczące Gmin	4
Gmina Sanok	4
Gmina Miasta Sanoka	5
Gmina Tyrawa Wołoska	6
Miasto i gmina Zagórz.....	6
Gmina Besko	6
Gmina Zarszyn	7
Gmina Bukowsko.....	8
Gmina Komańcza.....	9
OCENA OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ.....	10
POSTĘPOWANIE ZE ZWŁOKAMI I SZCZĄTKAMI LUDZKIMI:	12
ŻYWNOŚĆ I ŻYWIENIE	13
ŚRODOWISKO PRACY	14
PLACÓWKI NAUCZANIA I WYCHOWANIA	16
OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA	17
ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR INWESTYCYJNY	18
ANALIZA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ NA TERENIE POWIATU SANOCKIEGO W ZAKRESIE ZAREJESTROWANYCH CHOROBY ZAKAŻNYCH NA PODSTAWIE LICZBY ZACHOROWAŃ I WSPÓŁCZYNNIKÓW ZAPADALNOŚCI	18
ZAKŁADY SŁUŻBY ZDROWIA - OCENA STANU SANITARNEGO PLACÓWEK LECZNICTWA OTWARTEGO	25
PODSUMOWANIE	29

Spis tabel i wykresów

Tabela 1. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia ludzi w wodę przeznaczoną do spożycia	3
Tabela 2. Działalność z zakresu Higieny Komunalnej w liczbach	12
Tabela 3. Zestawienie tabelaryczne współczynników zapadalności na salmonellozy	19
Tabela 4. Zestawienie tabelaryczne współczynników zapadalności zachorowań dla wirusowych zakażeń jelitowych- ogółem.....	19
Tabela 5. Zestawienie tabelaryczne wg liczby zachorowań na wzv B, wzv C	19
Tabela 6. Zestawienie tabelaryczne współczynników zapadalności i liczby zachorowań na boreliozę.....	19
Tabela 7. Sprawozdanie o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia.	21
Tabela 8. Stan sanitarny pomieszczeń i urządzeń wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych przez podmioty wykonujące działalność leczniczą 1) 2)	24
Tabela 9. Działalność kontrolno-represyjna za 2016 rok	28

WARUNKI ZDROWOTNE ŚRODOWISKA

Ocena Jakości Wody Przeznaczonej Do Spożycia Przez Ludzi

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny Sanoku w oparciu o wyniki laboratoryjnych badań próbek wody oraz po rozpatrzeniu danych zawartych w protokołach kontroli sanitarnych urządzeń wodociągowych i protokołach poboru próbek wody stwierdza, że w 2016 roku powiat sanocki zaopatrywany był w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi przez 16 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Łącznie zaopatrywanych było 59,5 tys. osób. Ponadto nadzorem Powiatowego Inspektora Sanitarnego objętych było 11 innych podmiotów zaopatrujących w wodę, tj. szkoły, przedszkola itp. Wodociągi te objęte były przez Państwową Inspekcję Sanitarną stałym monitoringiem jakości wody, w których przeprowadzono łącznie 60 kontroli oraz pobrano do badań 216 próbek wody.

Tabela 1. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia ludzi w wodę przeznaczoną do spożycia

Lp.	Nazwa zarządcy	Nazwa Wodociągu	Ilość zaopatrywanych osób	Produkcja wody [m ³ /d]
1.	Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Spółka z o. o., ul. Jana Pawła II 59	Wodociąg Sanok Zastaw	11348	1001-10000
2.		Wodociąg Sanok Trepcza	35875	1001-10000
3.	Gmina Bukowsko, 38-505 Bukowsko 220	Wodociąg Nagórzany	1660	101-1000
4.	Zakład Gospodarki Komunalnej w Zarszynie, 38-530 Zarszyn	Sieć rozdzielcza Zarszyn	2840	101-1000
5.	Zakład Gospodarki Komunalnej w Besku, ul. Starowiejska 99 38-524 Besko	Sieć rozdzielcza Besko	3200	101-1000
6.	Spółka Wodna II "BUKOWICA" 38-505 Bukowsko 301	Wodociąg "BUKOWICA"	950	101-1000
7.	Zakład Doświadczalny Instytutu Zootechniki PIB Sp. z o. o. Odrzechowa 1, 38-530 Zarszyn	Wodociąg Odrzechowa	127	≤100
8.	Sanockie Zakłady Przemysłu Gumowego "Stomil Sanok" Spółka Akcyjna, ul. Reymonta 19 38-500 Sanok	Wodociąg Sanok Stomil	350	≤100
9.	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Szczawnem	Wodociąg Szczawne Krzyżówka	250	≤100
10.	Spółka Wodna „POSTĘP” 38-504 Niebieszczany	Wodociąg Prusiek	400	≤100
11.	Gminne Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Komańczy	Wodociąg Moszczanec	268	≤100
12.		Wodociąg Czystogarb	324	≤100
13.		Wodociąg Rzepedź Jawornik	1256	≤100
14.		Wodociąg Nowy Łupków	328	≤100
15.	Zakład Usług Technicznych Sp. z o.o. ul. Bieszczadzka 5 38-540 Zagórz	Wodociąg Kalnica	114	≤100
16.		Wodociąg Średnie Wielkie	200	≤100

Szczegóły dotyczące Gmin

Gmina Sanok

zaopatrywana była w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi przez 2 wodociągi sieciowe objęte przez Państwową Inspekcję Sanitarną stałym monitoringiem jakości wody.

Są to wodociągi :

1. **Sanok-Trepcza** o produkcji wody od 1000-10000 m³/dobę, który zaopatruje w wodę 2621 osób – mieszkańców gminy Sanok
2. **Prusiek** (wodociąg Spółki Wodnej „POSTĘP”) o produkcji wody <100 m³/dobę, który zaopatruje w wodę 400 osób – mieszkańców Prusieka

Na obszarze zaopatrywanym przez w/w urządzenia wodociągowe znajdują się 3 punkty, z których Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sanoku pobierał próbki wody do badań laboratoryjnych.

W 2016 r. z w/w urządzeń wodociągowych pobrano do badań laboratoryjnych próbki w zakresie monitoringu kontrolnego i przeglądownego zgodnie z cytowanym wyżej rozporządzeniem. Parametry jakości wody produkowanej przez w/w wodociągi wykazały zgodność z wymaganiami w/w rozporządzenia.

Wodociąg Sanok-Trepcza w 2016 roku produkował od 1000-10000 m³ wody/dobę oraz zaopatrywał w wodę przeznaczoną do spożycia ok. 2621 osób z terenu Gminy Sanok. Na obszarze zaopatrywanym przez wodociąg znajdują się punkty, z których pobierana jest woda do badań laboratoryjnych z częstotliwością 1x w miesiącu.

W ramach bieżącego nadzoru nad jakością wody w roku 2016 przedstawiciele PPIS w Sanoku pobierali do badań laboratoryjnych próbki wody w zakresie monitoringu kontrolnego i monitoringu przeglądownego. Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Rzeszowie Oddział Laboratoryjny w Sanoku sporządzało sprawozdania z badań, na podstawie których Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sanoku wydawał decyzje stwierdzające przydatność wody do spożycia przez ludzi.

Wodociąg „POSTĘP” w Prusieku

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano próbki wody do badania w ramach monitoringu kontrolnego. Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Rzeszowie Oddział Laboratoryjny w Sanoku sporządziło sprawozdanie z badań, na podstawie którego stwierdzono, iż badana próbka wody odpowiada warunkom określonym w § 3 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Inne podmioty zaopatrujące w wodę

Szkoła Podstawowa w Kostarowcach

Pismem Dyrektor Szkoły Podstawowej im. Św. Andrzeja Boboli w Kostarowcach 79, poinformował Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sanoku o wykonaniu obowiązków nałożonych decyzją, poprzez podłączenie szkoły do wodociągu sieciowego będącego pod stałym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

Zespół Szkół w Strachocinie

Pismem Dyrektor Zespołu Szkół im. Ignacego Łukasiewicza w Strachocinie 341, poinformował Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sanoku o podłączeniu szkoły do wodociągu sieciowego będącego pod stałym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego

Gmina Miasta Sanoka

zaopatrywana była w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi przez 2 wodociągi sieciowe:

1. wodociąg Sanok-Trepcza o produkcji wody od 1000-10000 m³/dobę, zaopatrujący w wodę przeznaczoną do spożycia 33 tys. mieszkańców.
2. wodociąg Sanok-Zasław o produkcji wody od 1000-10000 m³/dobę, zaopatrujący w wodę przeznaczoną do spożycia ok. 6 tys. mieszkańców.

oraz wodociąg zakładowy:

3. wodociąg Stomil-Sanok o produkcji wody do 100 m³/dobę, który zaopatruje w wodę przede wszystkim Zakład „Stomil” oraz indywidualnych odbiorców /ok. 350 osób/.

Wodociąg Stomil-Sanok

W roku 2016 w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano z wodociągu sieciowego Stomil-Sanok próbki wody do badania w zakresie monitoringu kontrolnego oraz monitoringu przeglądowego.

Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rzeszowie Oddział Laboratoryjny w Sanoku oraz Oddział Laboratoryjny w Rzeszowie sporządziły sprawozdania z badań na podstawie których stwierdzono, iż badane próbki wody odpowiadają warunkom określonym w rozporządzeniu.

W związku z powyższym Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sanoku wydał decyzje stwierdzające przydatność wody do spożycia.

Wodociągi: Sanok-Trepcza i Sanok Zasław

Z wodociągów Trepcza oraz Zasław woda do badań laboratoryjnych pobierana jest zgodnie z zakresem i częstotliwością określoną w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w każdym miesiącu.

W roku 2016 wykonano badania próbek wody w zakresie monitoringu kontrolnego i monitoringu przeglądowego. Przeprowadzone analizy pobranych próbek wykazały, że jakość wody w badanym zakresie spełnia wymagania określone w w/w rozporządzeniu.

Ponadto Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Sanoku, zwróciło się do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sanoku z wnioskiem o zmianę terminu wykonania decyzji dot. doprowadzenia do odpowiedniego stanu techniczno-sanitarnego budynku filtrów i pompowni na Stacji Uzdatniania Wody w Zasławiu. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sanoku po przeanalizowaniu uzasadnienia i dokumentacji dotyczącej przedmiotowej sprawy przychylił się do wniosku strony.

W związku z przyłączeniem Szkół w Kostarowcach i Strachocinie do sieci wodociągowej, Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Sanoku zwiększyło w roku 2016 ilość stałych punktów pobierania próbek wody do badań. Nowy punkt został zlokalizowany w hydroforni Szkoły Podstawowej w Kostarowcach.

Gmina Tyrawa Wołoska

na terenie gminy Tyrawa Wołoska brak wodociągów sieciowych nadzorowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Mieszkańcy tych terenów zaopatrywani są w wodę przeznaczoną do spożycia z własnych, indywidualnych lub grupowych ujęć, której jakość określana jest przez Państwową Inspekcję Sanitarną jako niepewna, ponieważ nie jest kontrolowana.

Miasto i gmina Zagórz

zaopatrywana była w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi przez 3 wodociągi sieciowe objęte przez Państwową Inspekcję Sanitarną stałym monitoringiem jakości wody.

Są to wodociągi w:

1. **Kalnica** o produkcji wody <100 m³/dobę, który zaopatruje w wodę 114 osób
2. **Średnie Wielkie** o produkcji wody <100 m³/dobę, który zaopatruje w wodę 200 osób
oraz
3. **Sanok-Zasław** o produkcji wody od 1000-10000 m³/dobę, który zaopatruje w wodę 5356 mieszkańców Miasta i Gminy Zagórz.

W 2016 r. z w/w urządzeń wodociągowych pobrano do badań laboratoryjnych próbki w zakresie monitoringu kontrolnego oraz przeglądownego.

Na dzień 31.12.2016 r. wszystkie wodociągi produkują wodę spełniającą wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z 29.03.2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Inne podmioty zaopatrujące w wodę

Na terenie Miasta i Gminy Zagórz znajdują się obiekty, które są objęte przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego stałym monitoringiem jakości wody są to wodociągi zaopatrujące:

- Dom Pomocy Społecznej w Zagórz,;
- Szkoła Podstawowa w Czaszynie,
- Gimnazjum w Tarnawie Dolnej.

Dyrektorzy w/w obiektów otrzymują na koniec roku od PPIS w Sanoku harmonogram pobierania próbek wody do badań laboratoryjnych. Nadmienić tu należy, iż nie wszystkie podmioty spełniają swój obowiązek i nie wykonują badań w ramach kontroli wewnętrznej, co skutkuje dużo mniejszą kontrolą jakości wody.

Na dzień 31.12.2016 r. jakość wody produkowanej przez wszystkie w/w wodociągi odpowiada wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z 29.03.2007 r.

Gmina Besko

zaopatrywana była w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi przez wodociąg sieciowy objęty przez Państwową Inspekcję Sanitarną stałym monitoringiem jakości wody.

Jest to wodociąg **Sieniawa** nadzorowany przez PSSE w Krośnie, którego sieć rozdzielcza dla gminy Besko zaopatruje w wodę 3200 osób.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano próby wody do badania w ramach monitoringu kontrolnego z sieci wodociągowej. Parametry jakości wody produkowanej przez wodociąg wykazały zgodność z wymaganiami rozporządzenia w związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sanoku wydał decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia.

Gmina Zarszyn

zaopatrywana była w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi przez 2 wodociągi sieciowe objęte przez Państwową Inspekcję Sanitarną stałym monitoringiem jakości wody.

Są to wodociągi w:

1. **Sieniawa**, nadzorowany przez PSSE w Krośnie, którego sieć rozdzielcza dla gminy Zarszyn zaopatruje w wodę 2840 osób.
2. **Odrzechowa**, Zakład Doświadczalny Instytutu Zootechniki PIB w Odrzechowej Sp. z o.o., o produkcji wody od <100 m³/dobę, który zaopatruje w wodę 127 osób wsi Odrzechowa.

W 2016 r. z w/w urządzeń wodociągowych pobrano do badań laboratoryjnych próbki w zakresie monitoringu kontrolnego.

Wodociąg Zakładu Doświadczalnego Instytutu Zootechniki PIB w Odrzechowej Sp. z o.o.

W dniu 26.04.2016 r. w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano próbkę wody w zakresie monitoringu kontrolnego. Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Rzeszowie Oddział Laboratoryjny w Sanoku sporządziło sprawozdanie z badań, w którym stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości wskaźników: **Clostridium perfringens - 3 jtk/100ml, Bakterii grupy coli - 36 jtk/100ml, Escherichii coli - 29 jtk/100ml, Enterokoków kałowych (paciorkowce) - 10 jtk/100ml, Ogólnej liczby mikroorganizmów w 22±2°C po 72 h > 300 jtk/1 ml oraz Mętności - 12NTU.**

PPIS w Sanoku wydał w dniu 2.05.2016 r. decyzję stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia, w której nakazał doprowadzenie jakości wody w wodociągu sieciowym w Odrzechowej do wymagań cyt. wyżej rozporządzenia w zakresie parametrów bakteriologicznych i fizykochemicznych, przeprowadzenie skutecznych działań naprawczych w celu doprowadzenia jakości wody do obowiązujących norm oraz poinformować w sposób skuteczny konsumentów o braku przydatności wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Ze względu na ochronę zdrowia ludzkiego decyzji nadano **rygor natychmiastowej wykonalności.**

Po przeprowadzonych działaniach przedstawiono PPIS w Sanoku sprawozdanie z badań z dnia 23.06.2016 r. próbki wody pobranej i dostarczonej przez MPKG Sp. z o.o. w Kośnie w zakresie bakteriologicznym i fizykochemicznych. Wyniki potwierdziły, że obowiązki zawarte w w/w decyzji administracyjnej zostały wykonane.

Sieć rozdzielcza dla gminy Zarszyn

W dniu 15.11.2016 r. przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sanoku pobrali w ramach monitoringu kontrolnego próbkę wody z wodociągu sieciowego Sieniawa – Zarszyn. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, iż badane próbki wody z końcówki Hydroforni Nowosielce nie odpowiadają pod względem mikrobiologicznym warunkom określonym w rozporządzeniu. W badanej wodzie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych

wartości wskaźników: **Clostridium perfringens - 12 jtk/100ml.**

PPIS w Sanoku wydał w dniu 16.11.2016 r. decyzję stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia, w której nakazał doprowadzenie jakości wody w wodociągu sieciowym Sieniawa-Zarszyn do wymagań cyt. wyżej rozporządzenia w zakresie parametrów bakteriologicznych, przeprowadzenie skutecznego działania naprawczego w celu doprowadzenia jakości wody do obowiązujących norm oraz poinformować w sposób skuteczny konsumentów o braku przydatności wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Ze względu na ochronę zdrowia ludzkiego decyzji nadano **rygor natychmiastowej wykonalności**.

Zakład Gospodarki Komunalnej w Zarszynie przedstawił PPIS w Sanoku sprawozdanie z badań z dnia 21.11.2016 r. w zakresie bakteriologicznym z sieci rozdzielczej ZGK Zarszyn - końcówka Hydrofornia Nowosielce potwierdzające że, obowiązki zawarte w decyzji administracyjnej z dnia 16 listopada 2016 r. zostały wykonane.

Na dzień 31.12.2016 r. jakość wody produkowanej przez wszystkie w/w wodociąg odpowiada wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Gmina Bukowsko

zaopatrywana była w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi przez 2 wodociągi sieciowe objęte przez Państwową Inspekcję Sanitarną statym monitoringiem jakości wody.

Są to wodociągi :

1. **Nagórzany** o produkcji wody od 100-1000 m³/dobę, zaopatrującego ok. 227 osób

Bukowsko Spółki Wodnej II "BUKOWICA" o produkcji wody od 100-1000 m³/dobę, zaopatrującego ok. 950 osób

Wodociąg sieciowy w Nagórzanach

W dniu 15.11.2016 r. przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sanoku pobrali w ramach monitoringu kontrolnego próbkę wody z wodociągu sieciowego w Nagórzanach. W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych stwierdzono, iż badane próbki wody nie odpowiadają pod względem mikrobiologicznym warunkom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W badanej wodzie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości wskaźnika bakteriologicznego : **Clostridium perfringens - 10 jtk/100ml.**

PPIS w Sanoku wydał decyzję stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia, w której nakazał doprowadzenie jakości wody w wodociągu sieciowym Nagórzany do wymagań cyt. wyżej rozporządzenia w zakresie parametrów bakteriologicznych, przeprowadzenie skutecznego działania naprawczego w celu doprowadzenia jakości wody do obowiązujących norm oraz poinformowanie w sposób skuteczny konsumentów o braku przydatności wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Ze względu na ochronę zdrowia ludzkiego decyzji nadano **rygor natychmiastowej wykonalności**.

Wójt Gminy Bukowsko przedstawił PPIS w Sanoku sprawozdanie z badań z dnia 23.11.2016 r. próbki wody pobranej i dostarczonej przez WSSE w Rzeszowie – OL Sanok w zakresie bakteriologicznym z wodociągu sieciowego Nagórzany potwierdzające że, obowiązki zawarte w w/w decyzji administracyjnej zostały wykonane.

Wodociąg sieciowy Bukowsko Spółki Wodnej II "BUKOWICA"

Próbki wody pobierane w roku 2016 potwierdzały, że woda produkowana przez wodociąg Spółki Wodnej II "BUKOWICA" spełnia wymagania rozporządzenia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Gmina Komańcza

zaopatrywana była w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi przez 5 wodociągów sieciowych objętych przez Państwową Inspekcję Sanitarną stałym monitoringiem jakości wody.

Są to wodociągi: Czystogarb, Moszczaniec, Szczawne, Nowy Łupków i Rzepedź-Jawornik każdy o produkcji wody <100 m³/dobę, które zaopatrują w wodę łącznie ok. 2200 osób.

Na obszarze zaopatrywanym przez w/w urządzenia wodociągowe znajduje się 8 punktów, z których Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sanoku pobiera próbki wody do badań laboratoryjnych.

W 2016 r. z w/w urządzeń wodociągowych pobrano do badań laboratoryjnych próbki w zakresie monitoringu kontrolnego i przeglądowego.

Inne podmioty zaopatrujące w wodę

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny obejmuje również stałym monitoringiem jakości wody urządzenia wodociągowe :

- Szkoły Podstawowej w Wiśłoku Wielkim
- Zespołu Szkół w Komańczy
- Domu Rekolekcyjnego w Rzepedzi
- Studni publicznej w Rzepedzi Osiedle „C”

Szkoła Podstawowa w Wiśłoku Wielkim

W dniu 16.03.2016 r. w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano próbkę wody w zakresie monitoringu kontrolnego z końcówki wodociągu zaopatrującego w wodę Publiczną Szkołę Podstawową Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich im. Św. Brata Alberta Chmielowskiego w Wiśłoku Wielkim. Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Rzeszowie Oddział Laboratoryjny w Sanoku sporządziło sprawozdanie z badań stwierdzając przekroczenia dopuszczalnych wartości wskaźników: **jon amonowy – 0,90 mg/l**

PPIS w Sanoku wydał w dniu 24.03.2016 r. decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia, w której nakazał doprowadzenie jakości wody w wodociągu do wymagań rozporządzenia w zakresie parametrów fizykochemicznych, przeprowadzenie skutecznych działań naprawczych w celu doprowadzenia jakości wody do obowiązujących norm oraz poinformowanie w sposób skuteczny konsumentów o braku przydatności wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Pismem z dnia 19.04.2016 r. Dyrektor Szkoły Podstawowej w Wiśłoku Wielkim poinformował Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sanoku, że obowiązki zawarte w decyzji administracyjnej zostały wykonane. Na potwierdzenie wykonania decyzji przedłożono sprawozdanie z badań próbek wody w zakresie fizykochemicznym.

Podsumowanie

Według szacunków Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sanoku z wody produkowanej przez w/w wodociągi korzystało w roku 2016 łącznie ok. 59 tys. mieszkańców powiatu.

Parametry jakości wody produkowanej przez wszystkie wodociągi zbiorowego zaopatrzenia ludzi w wodę na koniec 2016 roku wykazały zgodność z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2015 r. poz. 1989).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sanoku wskazuje na konieczność kontynuowania działań w celu zapewnienia mieszkańcom powiatu wody spełniającej wymagania sanitarne – np. rozważenie możliwości podłączenia następnych miejscowości do wodociągu sieciowego, produkującego wodę odpowiadającą wymogom sanitarnym, ze szczególnym uwzględnieniem szkół, przedszkoli zlokalizowanych na terenach wiejskich, gdzie nie ma jeszcze wodociągów, a w których przygotowuje się posiłki dla dzieci niejednokrotnie na wodzie o zmiennych wartościach parametrów bakteriologicznych.

Najskuteczniejszym sposobem spójnego zabezpieczenia dostaw wody do spożycia jest zastosowanie kompleksowej metody oceny i zarządzania ryzykiem obejmującej wszystkie etapy dostarczania wody od ujęcia do konsumenta, dlatego należy się zastanowić nad utworzeniem i wdrożeniem Planów Bezpieczeństwa Wody (PBW) w oparciu o „Podręcznik opracowania planów bezpieczeństwa wodnego”.

Ocena Obiektów Użyteczności Publicznej

W 2016 r. objętych nadzorem było 207 obiektów, w których przeprowadzono łącznie 155 kontroli (w tym: odbiory, rekontrole i interwencje).

Pływalnie:

Zespół Basenów Kąpielowych podzielony jest na 2 grupy tj.

- Pływalnie kryte
- Pływalnie odkryte (nieczynna od 2014 roku)

Właściciel wykonuje badania jakości wody zgodnie z zakresem i częstotliwością określoną w rozporządzeniu MINISTRA ZDROWIA z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach w oparciu o uzgodniony i zatwierdzony Harmonogram pobierania próbek wody na pływalniach. Wyniki jakości badania wody przekazywane są do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego niezwłocznie po ich otrzymaniu.

Baseny przy hotelach:

Hotel „BONA”, ul. Białogórska – przy hotelu zlokalizowany jest basen odkryty o wymiarach 5m*10m, który czynny jest w sezonie letnim. W trakcie kontroli interwencyjnej właściciel oświadczył, że ze względu na małe zainteresowanie basen zewnętrzny w roku 2016 był niedostępny dla klientów. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny nie otrzymał od właściciela również harmonogramu pobierania próbek wody do badań laboratoryjnych ani wyników badania wody basenowej.

Wanny jacuzzi:

- Zakład Rehabilitacji "SANVIT" Sanok ul. Łazienna – woda w wannie jacuzzi badana jest na zlecenie właściciela. Ponadto, zgodnie z prowadzonymi rejestrami poziomu PH, chloru oraz wymiany wody w wannie – woda wymieniana jest w wannie co najmniej 1x w tygodniu.
- Hotel „BONA” Sanok, ul. Białogórska – w 2012 roku PPIS w Sanoku decyzją wstrzymał użytkowanie wanny jacuzzi do chwili potwierdzenia przez właściciela obiektu, wynikami badań laboratoryjnych, wyeliminowania mikrobiologicznego

zanieczyszczenia wody. Kontrole prowadzone w Hotelu „BONA” potwierdzają, że wanna jest nieczysta.

Obiekty ze złym stanem **technicznym**. Decyzje egzekwowane z poprzednich lat:

Zakłady karne i areszty śledcze

- Areszt Śledczy Sanok - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sanoku zmienił za zgodą stron - decyzję swoją przedłużając termin do dnia 31.12.2017 r.
- Zakład Karny w Łupkowie - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sanoku zmienił za zgodą stron decyzję swoją przedłużając termin do dnia 31.05.2017 r.

Cmentarze

- Cmentarz komunalny Falejówka - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sanoku zmienia za zgodą decyzję swoją przedłużając termin do dnia 31.12.2017 r.
- Cmentarz komunalny Dobra - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sanoku zmienia za zgodą stron decyzję swoją przedłużając termin do dnia 31.12.2017 r.

Inne obiekty

- Stadion Sportowy przy ul. Żwirki i Wigury w Sanoku
W 2015 r. kontrola Stadionu Sportowego przy ul. Żwirki i Wigury w Sanoku, wykazała uchybienia natury sanitarno-technicznej, tj.
 - główny budynek o zniszczonej, łuszczącej się elewacji, występują pęknięcia i ubytki tynku, zniszczone elementy stolarki drewnianej (okna) oraz parapety, widoczne zaczerwienienia i zawilgocenia ścian. Wewnątrz budynku głównego stwierdzono liczne wykwity na ścianach i sufitach, zarówno na korytarzach, jak i w pomieszczeniach, tj. pomieszczeniu gospodarczym na środki czystości, dezynfekcyjne i higieniczne oraz pomieszczeniu siłowni.
 - ogrodzenie wewnętrzne otaczające murawę skorodowane lub całkowicie zniszczone.
 - trybuny, a w szczególności Sektor „C” i „D”, platforma dla TV i mediów oraz toalety również wymagają napraw i modernizacji.

Termin wykonania decyzji ustalono do dnia 31.12.2017 r.

Decyzje wydane w 2016 r.:

- Ośrodek Turystyczny "Pod Suliką", 38-542 Rzepedź 71:
Kontrola sanitarna przeprowadzona przez przedstawicieli Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sanoku w dniu 20.07.2016 r. wykazała uchybienia natury sanitarno-technicznej. Wydana została decyzja nakazująca doprowadzenie do odpowiedniego stanu pomieszczenie pralni oraz zapewnienie prawidłowego cyklu prania bielizny. Termin wykonania decyzji ustalono do dnia 31 lipca 2017 r.
- Energy Fitness Club, ul. Lwowska 15, 38-500 Sanok:
Kontrola sanitarna przeprowadzona przez przedstawicieli Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sanoku w dniu 08.11.2016r. w Studio Treningu, ul. Lwowska 15 wykazała uchybienia natury sanitarno-technicznej. Termin wykonania ustalono do dnia 30 kwietnia 2017 r.
- Dom Przedpogrzebowy, ul. Rymanowska, 38-500 Sanok:
W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w dniu 19.10.2016 r. przedstawiciel Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sanoku przeprowadził kontrolę w Domu Przedpogrzebowym przy ul. Rymanowskiej w Sanoku, która

wykazała uchybienia natury sanitarno-technicznej. Wydano decyzję nakazującą usunięcie w/w nieprawidłowości w terminie do dnia 30 czerwca 2017 r.

Obiekty ze złym stanem tylko higieniczno-sanitarnym

- Zakład Kosmetyczny, ul. 3 Maja 17, 38-500 Sanok:
Kontrola sanitarna przeprowadzona 26.08.2016 r. w Salonie Kosmetycznym wykazała niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny. Właściciela ukarano mandatem.

Postępowanie ze zwłokami i szczątkami ludzkimi:

Dom pogrzebowy:

Pod nadzorem Stacji znajduje się jeden dom przedpogrzebowy, zlokalizowany na Cmentarzu Centralnym w Sanoku. Administratorem zarówno cmentarzy komunalnych, jak i domu przedpogrzebowego jest Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o., ul. Konarskiego 22.

W roku 2016 przeprowadzono kontrolę obiektu, która wykazała nieprawidłowości uchybienia natury sanitarno-technicznej. Wydano decyzję nakazującą usunięcie w/w nieprawidłowości w terminie do dnia 30 czerwca 2017 r.

Sposób postępowania ze zwłokami i szczątkami:

W przypadku sprowadzenia zwłok z innego kraju, w którym nastąpił zgon, PPIS w Sanoku wydaje zgodę w formie postanowienia na sprowadzenie zwłok lub urny z prochami. Postanowienie wydaje się na wniosek Starostwa Powiatowego w Sanoku.

W roku 2016 r. wydano:

- 26 decyzji na ekshumację zwłok,
- 13 postanowień na sprowadzenie zwłok z zagranicy.

Środki transportu drogowego do przewozu zwłok:

Na terenie nadzorowanym przez PSSE w Sanoku objętych nadzorem sanitarnym jest 10 samochodów do przewozu zwłok. Kontrole przeprowadzone w 2016 r. wykazały, że samochody są zarejestrowane jako środki specjalne zgodnie z przepisami o ruchu drogowym oraz posiadają trwałe oznakowanie wskazujące na ich przeznaczenie, właściciele posiadają instrukcje mycia i dezynfekcji pojazdów. Wnętrza wykonane z materiałów łatwozmywalnych, odpornych na działanie środków dezynfekcyjnych. Dezynfekcja przeprowadzana jest po każdorazowym przewożeniu zwłok.

Tabela 2. Działalność z zakresu Higieny Komunalnej w liczbach

Lp.	Plan	Planowane	Wykonane
1)	Ilość kontroli	221	225
2)	Ilość pobranych próbek wody	206	216
3)	Ilość wykonanych oznaczeń wolnego chloru w wodzie	-	92
4)	Ilość wydanych decyzji merytorycznych	-	94
5)	Ilość wydanych opinii	-	30
6)	Ilość wydanych postanowień (w tym na imprezy masowe)	-	9
7)	Ilość wydanych upomnień	-	0
8)	Ilość wydanych tytułów wykonawczych	-	0
9)	Ilość wydanych decyzji płatniczych	-	9
10)	Ilość nałożonych mandatów / na kwotę	-	4 / 400 zł
11)	Ilość przyjętych skarg (interwencji)	-	7

Żywność i Żywnienie

W 2016 r. na terenie powiatu prowadziły działalność 653 obiekty zajmujące się produkcją i obrotem środkami spożywczymi, materiałami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami. Największą część nadzorowanych obiektów stanowiły zakłady obrotu żywnością (sklepy, hurtownie, kioski, środki transportu) – 61,4 %, z tego zdecydowana większość, to sklepy spożywcze. Zakłady żywienia zbiorowego stanowią 29,9 %, natomiast zakłady produkcji żywności, prowadzące produkcję żywności wyłącznie na potrzeby rynku lokalnego stanowią zaledwie 8,7 % wszystkich nadzorowanych obiektów. Liczba obiektów żywieniowych nieznacznie zmniejszyła się, 2% zostało zlikwidowane. Zwiększyła się natomiast liczba zakładów produkcyjnych z uwagi na objęcie nadzorem gospodarstw indywidualnych prowadzących działalność w zakresie pierwotnej – uprawa owoców, warzyw oraz zbóż z przeznaczeniem na cele żywieniowe i paszowe.

Przeprowadzono ogółem 553 kontrole sanitarne i rekontrole, w tym 28 to kontrole interwencyjne w związku z wnoszonymi przez konsumentów skargami na niewłaściwą jakość oferowanych do sprzedaży środków spożywczych oraz otrzymanymi powiadomieniami RASFF. W stosunku do roku ubiegłego liczba kontroli interwencyjnych nieznacznie wzrosła.

Wydano 82 decyzje administracyjne nakazujące poprawę stanu techniczno-sanitarnego obiektów, w tym 5 decyzji dotyczących wycofania z obrotu złej jakości środków spożywczych oraz 1 wstrzymującą zakład w związku z niespełnieniem wymagań higieniczno-sanitarnych i niewłaściwą jakością produkowanych lodów z automatu. Ponadto skierowano 1 wniosek o ukaranie do Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie pośrednictwa w sprzedaży żywności "na odległość" (sprzedaży wysyłkowej przez internet) bez zgłoszenia i wpisu do rejestru zakładów podlegających Urzędowej Kontroli Organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej zgodnie z art. 63 ustawy z dnia 25.08.2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia oraz jedno zgłoszenie do Prokuratury w Sanoku o podejrzeniu popełnienia czynu zabronionego, tj. wprowadzania do obrotu niewłaściwej jakości produktu, co do którego brak jest danych potwierdzających bezpieczeństwo jego stosowania do celów żywienia człowieka.

Za naruszenie wymagań higieniczno-sanitarnych w obiektach żywieniowych nałożono 42 mandaty karne na kwotę 7 450 zł, wydano 1 postanowienie o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia na kwotę 400 zł.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego do badań laboratoryjnych pobrano ogółem 302 próbki żywności, z których 7 zostało zakwestionowane. Były to lody z automatu, w których stwierdzono znaczne zanieczyszczenie bakteriami Enterobakteriaceae (w związku z czym wstrzymano działalność zakładu do czasu usunięcia nieprawidłowości) oraz warzywa o znacznie zmienionych cechach organoleptycznych (wycofane z obrotu handlowego).

Stacja nie posiada własnego laboratorium, dlatego pobrane próbki żywności kierowane były do badań laboratoryjnych do Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Rzeszowie, Oddziału Laboratoryjnego w Sanoku.

Ponadto prowadzono ocenę jakości żywienia i jadłospisów w zakładach żywienia zamkniętego, ze szczególnym uwzględnieniem żywienia dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania. Ocenę żywienia przeprowadzano w oparciu o Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 sierpnia 2015 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

Na podstawie przeprowadzanej analizy jadłospisów można stwierdzić, że posiłki są urozmaicone, zawierają składniki z różnych grup środków spożywczych (produkty zbożowe, ziemniaki, owoce, warzywa surowe i przetworzone, w tym strączkowe, ryby,

jaja, mięsa), zgodnie z wymaganiami w/w Rozporządzenia. Produkcja posiłków prowadzona jest głównie z użyciem przypraw ziółowych i minimalnej ilości soli o zaniżonej zawartości sodu, nie stosuje się koncentratów. Potrawy są duszone i gotowane, zwiększono ilość i częstotliwość podawania owoców i warzyw. Codziennie podawane są owoce różnych gatunków, w jadłospisach uwzględnione są warzywa gotowane i surowe z zachowaniem proporcji. Dodatkowo dzieci do picia otrzymują napoje: wodę mineralną, wodę przegotowaną z cytryną, kompot oraz herbatę słodzoną naturalnym miodem pszczelim.

Przy układaniu jadłospisów personel kieruje się zasadami racjonalnego żywienia, aby dieta była zróżnicowana i zrównoważona pod względem składników odżywczych i energetycznych, niezbędnych do prawidłowej budowy ciała i rozwoju organizmu, by zawierała odpowiednią ilość białka, tłuszczu, węglowodanów, witamin i mikroelementów. Jadłospisy zawierają pełny skład posiłku oraz informację o możliwości wystąpienia alergenów lub substancji mogących wywoływać alergię o reakcje nietolerancji.

Wzmocnionym nadzorem sanitarnym objęto obiekty, które w poprzednich latach wykazywały niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny. Szczególną uwagę zwracano na warunki sprzedaży, jakość zdrowotną środków spożywczych wprowadzanych do obrotu oraz w obiektach branży spożywczej przestrzegania procedur zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego opartych na zasadach systemu analizy zagrożeń krytycznych punktów kontroli. Co roku obserwuje się znaczny postęp w tym zakresie.

W sezonie letnim kontynuowano nadzór nad obiektami gastronomicznymi i handlowymi zlokalizowanymi przy trasach turystycznych i w miejscowościach o nasilonym ruchu turystycznym. Kontrole przeprowadzano również w godzinach popołudniowych i dniach wolnych od pracy. W ramach akcji letniej przeprowadzono 29 kontroli. Nie stwierdzano nieprawidłowości.

Prowadzono nadzór nad prawidłowością znakowania środków spożywczych wprowadzanych do obrotu, ze szczególnym uwzględnieniem udostępniania klientom w sposób bezpośredni wszystkich informacji na temat obecnych w produkowanej i serwowanej żywności substancji mogących powodować alergię lub reakcje nietolerancji.

W ramach nadzoru nad suplementami diety i środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środkami spożywczymi wzbogaconymi w witaminy lub składniki mineralne w 2016 roku przeprowadzano kontrole sanitarne w zakresie prawidłowości znakowania suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środków spożywczych wzbogaconych witaminami lub składnikami mineralnymi. W jednym przypadku prowadzone było postępowanie w sprawie internetowej sprzedaży suplementu diety, co do którego brak jest danych potwierdzających bezpieczeństwo jego stosowania do celów żywienia człowieka.

W zakresie realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w 116 zakładach żywieniowych przeprowadzono kontrole pod kątem oznakowania oraz przestrzegania zakazu palenia.

Dzięki prowadzonym w szerokim zakresie działaniom kontrolno-represyjnym i instruktażowym, stan techniczno-sanitarny zakładów żywieniowych uległ poprawie, co w efekcie przyczyniło się do zwiększenia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności.

Środowisko Pracy

Oddział Higieny Pracy w 2016 r. prowadził nadzór nad warunkami higieny pracy w 186 zakładach pracy zatrudniających 15335 pracowników. Podczas kontroli sanitarnych stwierdzono nieprawidłowości w 26 zakładach, co stanowi około 20 % ilości skontrolowanych zakładów. Nieprawidłowości dotyczyły głównie niewłaściwego stanu technicznego hal produkcyjnych, zaplecza socjalnego dla pracowników,

przeprowadzania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy, potrzeby uzupełnienia oceny ryzyka zawodowego o zagrożenia występujące w środowisku pracy, stosowania substancji i mieszanin chemicznych. W celu likwidacji uchybień wydano 25 decyzje administracyjne, egzekwowano także nakazy wydane w latach ubiegłych.

W oparciu o obowiązujące przepisy kontynuowano nadzór nad substancjami i preparatami niebezpiecznymi, prekursorami narkotyków oraz środkami zastępczymi – dopalaczami. Kontrolą w tym zakresie objęto 28 obiektów. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to brak lub nieprawidłowo sporządzone karty charakterystyki stosowanych produktów. Nie odnotowano na terenie powiatu wprowadzania do obrotu środków zastępczych, nie zgłoszono zatruc tymi środkami. Współpracowano z Powiatową Komendą Policji w Sanoku w temacie wymiany informacji dotyczących obrotu środkami zastępczymi. Przeprowadzono 12 wspólnych kontroli w sklepach prowadzących sprzedaż różnego rodzaju wyrobów. Przejęto także od policji środki zastępcze zajęte u osoby, wobec której zachodzi podejrzenie, że wprowadza je do obrotu.

W 2016 r. przeprowadzono 2 kontrole zakładów zajmujących się usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Kontrole były przeprowadzane w trakcie wykonywanych prac w terenie i potwierdziły, że zarówno pracownicy jak i środowisko było chronione przed uwalnianiem się pyłu azbestu.

Z analizy narażenia zawodowego wynika, że 1084 pracowników w 60 zakładach ekspozowanych było na jeden lub kilka czynników szkodliwych dla zdrowia w stężeniach lub natężeniach przekraczających dopuszczalne normatywy higieniczne (stosunku do roku ubiegłego spadek o 67). Narażenie na poszczególne czynniki środowiska pracy przedstawia się następująco:

- przy przekroczonym hałasie pracowało 756 osób - byli to głównie pracownicy zatrudnieni przy przetwórstwie drewna, pracownicy branży metalowej (produkcja pojazdów mechanicznych), oraz pracownicy zatrudnieni w branży chemicznej - przetwórstwo gumy i tworzyw sztucznych.
- na pyły narażonych było 197 pracowników, z tego większość to pracownicy branży przetwórstwa drewna,
- na czynniki chemiczne, tj. styren przy produkcji wyrobów poliestrowych oraz mangan zawarty w dymach pożarowych 54 osób.
- przy przekroczonych normatywach NDN wibracji, głównie o oddziaływaniu miejscowym na organizm człowieka pracowało 63 pracowników. Byli to w większości pracownicy zatrudnieni przy obsłudze pilarek spalinowych, szlifierek do metalu i do drewna.

Elementem ryzyka zawodowego są również czynniki rakotwórcze: pył drewna twardego w przemyśle drzewnym i meblarskim, promieniowanie jonizujące na stanowiskach obsługi aparatów RTG, związki chromu w przemyśle metalowym oraz oleje w przemyśle gumowym. Ogółem na terenie działania Stacji w 2016 r. w 18 zakładach narażonych było 261 osób na czynniki rakotwórcze. Największą grupę stanowili pracownicy narażeni na pył drewna twardego (buk, dąb)-190 osób w tym 81 kobiet. Drugą grupę stanowią pracownicy przetwórstwa gumy - 58 osób zatrudnionych w kontakcie z rakotwórczym miękczaczem mieszanek gumowych. 13 osób zatrudnionych było przy malowaniu pojazdów samochodowych farbami zawierającymi związki chromu.

Kolejnym elementem narażenia zawodowego jest praca w ekspozycji na czynniki biologiczne. Występują one w zakładach oczyszczania miasta i oczyszczalniach ścieków, zakładach produkcji rolnej, zakładach usług leśnych, muzeum budownictwa ludowego, zakładach opieki zdrowotnej wraz z laboratoriami diagnostycznymi i zakładach produkcji artykułów rolno-spożywczych. Należy stwierdzić, iż pracodawcy w dostatecznym stopniu zapewniają pracownikom ochronę przed tymi czynnikami.

Skutkiem wykonywania pracy w warunkach przekroczonych normatywów higienicznych czynników fizycznych, kontaktu z czynnikami alergizującymi i zakaźnymi

oraz niewłaściwej opieki profilaktycznej są choroby zawodowe. W 2016 roku zgłoszono 9 podejrzeń chorób zawodowych, przeprowadzono 8 postępowań, wydano 1 decyzję stwierdzającą chorobę zawodową oraz 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Z przeprowadzonych analiz wynika, że dominuje borelioza (rolnictwo, leśnictwo).

Niezależnie od czynności kontrolnych pracownicy podczas kontroli sanitarnych udzielali instruktażu w zakresie bezpiecznej pracy z czynnikami szkodliwymi w środowisku pracy. Zachęcano pracodawców do udziału w kampanii EU-OSHA pod hasłem „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy” oraz udziału w konkursie dobrych praktyk związanych z w/w kampanią. Ponadto kontynuowano realizację programu „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy”. Przekazywano ulotki informacyjne do wykorzystywania przez pracodawców i specjalistów bhp.

Placówki Nauczania i Wychowania

W 2016 roku objęto nadzorem 114 placówek nauczania i wychowania oraz 39 placówek zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży. Przeprowadzono łącznie 154 kontrole sanitarne. Warunki pobytu dzieci i młodzieży w nadzorowanych placówkach ocenia się jako zadowalające. W przypadku stwierdzonych nieprawidłowości poprawę stanu techniczno – sanitarnego egzekwuje się poprzez wydanie decyzji nakazowych.

Ogółem w 2016 r. wydano 14 decyzji, jednak z uwagi na ograniczenie przez samorządy środków finansowych przeznaczanych na remonty wydłużaniu ulega czas realizacji w/w decyzji.

W 1 szkole podstawowej w dalszym ciągu nie są spełnione standardy higieniczne w zakresie dostępności do korzystania przez uczniów z urządzeń sanitarnych – wydana decyzja administracyjna w trakcie realizacji.

W związku z dużym zapotrzebowaniem na opiekę dla dzieci przedszkolnych nadal jedną salę w żłobku czasowo zaadaptowano na potrzeby pobliskiego przedszkola. Ponadto w 2 szkołach podstawowych utworzono oddziały zamiejscowe pobliskich przedszkoli.

W 2016 r. w 1 gimnazjum przekazano do użytku salę gimnastyczną z zapleczem sportowym. Nadal ok. 11 % placówek nie posiada dostatecznej bazy sportowej. W takich placówkach zajęcia wychowania fizycznego odbywają się na korytarzach szkolnych i przystosowanych klasach.

W 2016 r. w żadnej placówce nie oddano do użytku gabinetu profilaktycznej opieki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Podobnie jak w latach ubiegłych około 58% szkół nie posiada warunków do sprawowania przez pielęgniarki opieki medycznej. W przypadku braku gabinetu pielęgniarki wykonują swoje zadania w klasie lekcyjnej, gabinecie dyrektora lub dzieci dowożone są do pobliskich przychodni.

Systematycznie przeprowadzane w placówkach pomiary mebli szkolnych wykazały poprawę dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów. Dyrektorzy placówek w zależności od posiadanych środków finansowych sukcesywnie wymieniają stare wyeksploatowane meble na nowe dostosowane do wzrostu uczniów i posiadające certyfikaty zgodne z obowiązującą PN.

Na podstawie zleconych badań stwierdzono, że około 99% placówek posiada oświetlenie sztuczne zgodne z PN.

W zakresie higieny pracy umysłowej ucznia, w przeprowadzonych w 2016 roku ocenach tygodniowych planów lekcji nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2016 r. dokonano oceny wagi tornistrów uczniowskich w stosunku do wagi ciała uczniów w 3 szkołach podstawowych i 1 gimnazjum. Skontrolowano ogółem wagę tornistrów u 1311 uczniów w 59 oddziałach. Ciężar tornistrów u 482 uczniów przekraczał 10% masy ich ciała, najlżejszy plecak ważył 0,200 kg, najcięższy 8,500 kg. Mimo, że w szkołach istnieją warunki do pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych,

większość uczniów nie korzysta z tej możliwości. Dyrektorzy w/w szkół systematycznie przeprowadzają pogadanki z rodzicami nt. przeciążonych tornistrów. Podczas ważenia tornistrów nie można stwierdzić czy ich zawartość jest zgodna z obowiązkiem szkolnym. Jedynie rodzice mają możliwość kontroli zawartości tornistra ucznia.

Dożywianie dzieci w postaci ciepłych posiłków prowadzono w 50 szkołach, w formie śniadań w 4 placówkach, w 36 szkołach podawano napoje.

Liczba dzieci i młodzieży korzystających z wszystkich form dożywiania wynosiła 7299 (obiady jedno lub dwudaniowe – 3176, śniadania - 87, szklanka mleka i napoje - 4036). We wszystkich szkołach podstawowych nadal prowadzono akcje „Szklanka mleka” dla 4004 uczniów. W większości szkół podstawowych realizowano Program „Owoce w szkole” adresowany do uczniów klas od I-III, w ramach którego uczniowie otrzymywali warzywa i owoce, ewentualnie sok. Z tej formy dożywiania skorzystało 2023 dzieci z 29 szkół. Akcje te promują zdrowy styl życia oraz mają duże znaczenie w kształtowaniu prawidłowych nawyków żywieniowych u dzieci i młodzieży

Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia

Państwowa Inspekcja Sanitarna wytycza kierunki przedsięwzięć prozdrowotnych zmierzających do poprawy zdrowia społeczeństwa. Prowadzi działalność oświatowo-zdrowotną poprzez popularyzowanie zasad higieny i racjonalnego żywienia, metod zapobiegania chorobom, udzielanie porad i informacji w zakresie eliminowania negatywnych czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych, biologicznych mających wpływ na zdrowie ludności. Inicjuje, nadzoruje i ocenia działalność oświatowo – zdrowotną, prowadzoną przez placówki nauczania i wychowania, podmioty świadczące usługi lecznicze oraz udziela pomocy w prowadzeniu tej działalności.

W 2016 r. w ramach realizacji 20 interwencji programowych i nieprogramowych podejmowano szereg różnorodnych działań na rzecz zdrowia i jakości życia na terenie powiatu sanockiego. Działania te koncentrowały się na realizacji programów profilaktyczno-edukacyjnych, akcji i kampanii oraz organizacji imprez prozdrowotnych połączonych z udzielaniem porad oraz rozdawnictwem materiałów oświatowych. Organizowano szkolenia i konferencje nt. zagrożeń związanych z używaniem nowych narkotyków, tzw. dopalaczy dla kadry pedagogicznej wszystkich typów szkół oraz instytucji wspierających inspekcję sanitarną w działaniach profilaktycznych, w których udział wzięło ok. 200 osób.

Tematyka prowadzonych działań dotyczyła ponadto profilaktyki antytytoniowej, zapobiegania nowotworom u kobiet, zagrożeń związanych z „nowymi narkotykami”-dopalaczami, bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży, zapobiegania chorobom zakaźnym, oraz zatruciom pokarmowym.

Kontynuowano realizację programów oraz kampanii antytytoniowych w ramach Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu. Realizowane od kilku lat działania na poziomie przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych zmierzają do zmniejszenia używania wyrobów tytoniowych.

W ramach sprawowania bieżącego nadzoru w zakresie warunków i wymogów higieniczno-sanitarnych prowadzone były systematyczne kontrole w zakresie przestrzegania zakazu palenia w miejscach użyteczności publicznej, sytuacji w zakresie realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

We wszystkich szkołach ponadgimnazjalnych realizowano programy z zakresu profilaktyki uzależnień „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”. Projekt realizowany jest w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy, profilaktyki chorób nowotworowych, profilaktyki HIV/AIDS.

W związku z zastraszająco szybkim wzrostem częstości występowania nadwagi i otyłości u dzieci oraz pogarszanie się sprawności fizycznej uczniów priorytetem była

realizacja zadań zmierzająca do zwiększenia wiedzy dotyczącej zbilansowanej diety i znaczenia aktywności fizycznej, skierowana głównie do młodzieży szkół gimnazjalnych, starszych klas szkoły podstawowej oraz ich rodziców.

Programy propagujące zdrowy styl życia i aktywność fizyczną - „Trzymaj formę” oraz „Wiem co jem i dlaczego” realizowane były w 35 placówkach (szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne).

Generalnie wszystkie podejmowane działania oświatowo – zdrowotne kierowane były głównie do dzieci i młodzieży, rodziców, nauczycieli, wychowawców, pracowników oraz pacjentów zakładów opieki zdrowotnej, a także ogółu społeczeństwa naszego powiatu. Wszystkie działania w ramach profilaktyki i oświaty zdrowotnej realizowano przy ścisłej współpracy z dyrekcją placówek oświatowo-wychowawczych, placówek służby zdrowia, Państwową Wyższą Szkołą Zawodową, Medyczo – Społecznym Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego - Medyczną Szkołą Policealną w Sanoku, PCK. Dotarcie do szerszej rzeszy odbiorców umożliwiła ścisła współpraca z lokalnymi mediami – „Tygodnik Sanocki”, portal internetowy e-Sanok.

W celu właściwej realizacji zadań w zakresie promocji zdrowia niezbędne jest podejmowanie wspólnych działań z organami administracji samorządowej, lokalnymi organizacjami społecznymi, mediami. Przeprowadzono 107 wizytacji.

Zapobiegawczy nadzór inwestycyjny

Wpłynęło 85 wniosków dotyczących spraw związanych z działalnością zapobiegawczego nadzoru sanitarnego. Wnioski dotyczyły uzgadniania dokumentacji projektowych, uzgadniania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, opiniowania zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, uzgadniania uwarunkowań środowiskowych zgody na realizację inwestycji, zapytania o konieczność i zakres sporządzania raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, opiniowania zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, odbiorów nowych obiektów. Uzgadnianie dokumentacji projektowych dotyczyło przebudowy oczyszczalni ścieków w Tyrawie Wołoskiej i Hołuczku, przebudowy Oddziału Hemodynamiki w Sanoku, rozbudowy budynku mieszkalno – usługowego o część gastronomiczną natomiast odbiory - nowych obiektów branży spożywczej i żywieniowej oraz obiektów komunalnych, szkolnych, służby zdrowia i zakładów produkcyjnych. Pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych standard obiektów przekazywanych do użytkowania nie budził zastrzeżeń.

W odniesieniu do roku ubiegłego zwiększyła się ilość uzgodnionych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydanych opinii w sprawie wszczęcia postępowania administracyjnego, dotyczącego wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, zgody na realizację przedsięwzięcia.

Do większych obiektów przekazanych do użytkowania w roku 2016 należy zaliczyć:

- halę produkcyjno – magazynową „Fibrax Sanok” sp. z o o. w Sanoku,
- halę produkcyjną „Stomil” S.A. w Sanoku,
- zakład produkcyjny „Juventas” w Srogowie Górnym.

Analiza sytuacji epidemiologicznej na terenie powiatu sanockiego w zakresie zarejestrowanych chorób zakaźnych na podstawie liczby zachorowań i współczynników zapadalności

Zachorowania na salmonellozy - zatrucia pokarmowe.

Analiza porównawcza współczynników zapadalności na salmonellozy potwierdza niski poziom współczynników zapadalności. Zbiorowych zatruc pokarmowych, których czynnikiem etiologicznym były pałeczki *Salmonella* nie rejestrowano. Zachorowania dotyczyły pojedynczych osób w środowiskach domowych.

Tabela 3. Zestawienie tabelaryczne współczynników zapadalności na salmonellozy

Współczynniki zapadalności zachorowań dla salmonelloz w latach											
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
46,6	58,8	47,3	25,5	17,7	37,4	24,1	7,2	17,9	24,2	40,9	40,9

Wirusowe zakażenia jelitowe.

W tej grupie rejestrowane są zachorowania o etiologii rotawirusowej, adenowirusowej i innej wirusowej. Stanowią one problem epidemiologiczny i zdrowotny z uwagi na znaczący udział w tych zakażeniach dzieci do lat 2. **Wyliczony współczynnik zapadalności dla dzieci do l. 2 (l. zach. na 10 tys. mieszkańców) wyniósł – rok 2014 - 135,7, rok 2015 – 243,7, rok 2016 – 106,3.**

Tabela 4. Zestawienie tabelaryczne współczynników zapadalności zachorowań dla wirusowych zakażeń jelitowych- ogółem

Współczynniki zapadalności zachorowań dla wirusowych zakażeń jelitowych latach- ogółem											
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
80,6	76,6	73,5	98,7	67,7	69,7	172,2	38,1	35,7	60,9	39,9	52,5

Zachorowania na choroby zakaźne, tzw. krwiopochodne wzv typ B, wzv typ C.

Zachorowania na choroby zakaźne, tzw. krwiopochodne występowały w ilości nie stanowiącej problemu epidemicznego co obrazuje tabela.

Wszystkie zachorowania rozpoznano jako przypadki przewlekłe.

Tabela 5. Zestawienie tabelaryczne wg liczby zachorowań na wzv B, wzv C

Rok	Liczba zachorowań wzv typ B	Liczba zachorowań wzv typ C
2011	2	4
2012	5	2
2013	2	4
2014	4	6
2015	4	8
2016	2	7

Zachorowania na boreliozę.

Sytuacja epidemiologiczna dla tej jednostki na przestrzeni utrzymuje się na średnim stabilnym poziomie.

Tabela 6. Zestawienie tabelaryczne współczynników zapadalności i liczby zachorowań na boreliozę.

Rok	Liczba zachorowań	Współczynniki zapadalności
2011	32	33,6
2012	23	24,2
2013	29	30,5
2014	22	23,1
2015	31	32,5
2016	28	29,4

Pokąsanie osób przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę u których podjęto szczepienia przeciwko wściekliznie

Ilość podejmowanych szczepień przeciwko wściekliznie na przestrzeni ostatnich lat utrzymuje się na podobnym poziomie co obrazuje zestawienie tabelaryczne. Szczepienia podejmowane były ze wskazań klinicznych.

Rok	Liczba ekspozycji na zakażenie
2011	43
2012	41
2013	60
2014	33
2015	43
2016	39

Inne zachorowania.

❖ Zakażenie Hantawirusem przebiegające pod postacią gorączki krwotocznej, tzw. zespołem nerkowym HFRS - ogółem w **latach 2007 - 2013 zarejestrowano 22 zachorowań. W roku 2014 – 27 w roku 2015 – 1 a w roku 2016 – 2.** Dane świadczą o niekorzystnej sytuacji epidemiologicznej dla tej jednostki chorobowej. Analiza wywiadów epidemiologicznych potwierdza bezpośredni kontakt chorych z gryzoniami lub narażenie na ich wydaliny.

❖ Krztusiec - zarejestrowano w roku 2012 16 zachorowań, które były potwierdzone laboratoryjnie (wsp. 16,5). Zachorowania głównie dotyczyły populacji dzieci w przedziale wiekowym 11-16 lat (przyczyna to brak w 6 roku życia szczepień przypominających przeciwko krztuścowi). **W latach 2013 - 2015 zachorowań na krztusiec nie notowano natomiast w roku 2016 zarejestrowano 6 zachorowań.**

❖ Ospa wietrzna – w roku 2011 zarejestrowano 3-krotny wzrost zachorowań. Tendencja ta utrzymuje się nadal a współczynniki zapadalności są wysokie co potwierdzają dane w tabeli.

Rok	Współczynniki zapadalności
2011	208,9
2012	338,9
2013	153,3
2014	258,3
2015	260,4
2016	173,3

❖ Grypa

W roku 2015 na grypę sezonową zachorowało 413 osób w tym dzieci do l. 14 – 152 jest to dwukrotny wzrost w stosunku do roku 2014 (rok 2014 – 220 w tym dzieci do lat 14 - 68). Na podobnym poziomie utrzymywały się zachorowania w roku 2016 (519 w tym dzieci do lat 14 - 84).

Współczynniki zapadalności dla pozostałych jednostek chorobowych utrzymywały się na poziomie niskim i nie stanowiły problemu epidemiologicznego.

Stan uodpornienia dzieci i młodzieży (PSO).

W zakresie szczepień kalendarzowych na przestrzeni lat uodpornienie utrzymuje się na bezpiecznym wysokim poziomie w granicach 95% - 99,5%.

W dalszym ciągu problemem w realizacji szczepień ochronnych u dzieci jest wzrost liczby opornych rodziców, opiekunów prawnych. Liczba takich osób na koniec 2016 r. wyniosła 106. W wyniku prowadzonego od 2015 r. postępowania administracyjnego zaszczepiono 12 dzieci.

Tabela 7. Sprawozdanie o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia.

Lp.	Kod wg ICD-10	Jednostka chorobowa		Liczba przypadków rok 2016	Wsp. zapadalności rok 2016	Liczba przypadków rok 2015	Wsp. zapadalności rok 2015
1	A00	Cholera					
2	A01.0	Dur brzuszny					
3	A01.1-A01.3	Dury rzekome A.B.C.					
4	A02.0	Salmonelozы	zatrucia pokarmowe	39	40,9	39	40,9
5	A02.1-A02.9		zakażenia pozajelitowe				
6	A03	Czerwonka bakteryjna (szigelozы)					
7	A04	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe	ogółem	15	15,7	17	17,8
8			w tym dzieci do lat 2 *	2	12,5	3	19,2
9	A05.0	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	gronkowcowe				
10	A05.1		jadem kiełbasianym (botulizm)				
11	A05.2		<i>Clostridium perfringens</i>				
12	A05.3.-A05.8		inne określone				
13	A05.9		nie określone				
14	A06.0	Pełzakowa czerwonka ostra					
15	A08	Wirusowe zakażenia jelitowe	ogółem	50	52,5	38	39,9
16			w tym dzieci do lat 2*	17	106,3	38	243,7
17	A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	ogółem	1	1,0	2	2,1
			w tym dzieci do lat 2*	0	0	2	12,8
18	A20	Dżuma					
19	A21	Tularemia					
20	A22	Wąglik					
21	A23	Brucelozы	ogółem				
22			w tym nowe zachorowania				
23	A24.0	Nosacizna					
24	A26	Różycy					
25	A27	Leptospiroza					
26	A30	Trąd					

STAN SANITARNO-HIGIENICZNY POWIATU SANOCKIEGO ZA ROK 2016

27	A32, P37.2	Listerioza	ogółem				
28	P37.2		w tym wrodzona (rozsiana)				
29	A33-A35	Tęžec	ogółem				
30	A33		w tym noworodków				
31	A36	Błonica					
32	A37	Krzusiec		6	6,3	0	0
33	A48	zgorzel gazowa					
34	A38	Szkarlatyna (płonica)		28	29,4	29	30,5
35	A39.1-4	Posocznica					
36	A39.0	Zapalenie opon mózgowych	ogółem	2	2,1	2	2,1
37	G00.0		wywołane przez <i>Haemophilus influenzae</i>				
38	G00.1-G00.9		inne bakteryjne, określone i nie określ.				
39	A87, B00.3, B02.1		wirusowe, określone i nie określone	2	2,1	2	2,1
40	G03		inne i nie określone				
41	A39.8	Zapalenie mózgu	meningokokowe				
42	G04.2		wywołane przez <i>Haemophilus influenzae</i>				
43	G04.2		inne bakteryjne, określone i nie określ.				
44	A84		wirusowe, przenoszone przez kleszcze				
45	A83, A85, B00.4, B02.0, B25.8		inne wirusowe, określone				
46	A86		wirusowe, nie określone				
47	G04.0		poszczepienne				
48	G04.8-G04.9		inne i nie określone	1	1,0	0	0
49	A46, O86.8	Róża	ogółem	4	4,2	3	3,2
50	O86.8		w tym po porodzie i w potogu	0	0	0	0
51	A48.8	Twardziel					
52	A68	Gorączka powrotna					
53	A69.2	Choroba z Lyme (krętkowica kleszczowa)		28	29,4	31	32,5
54	A70	Ornitozy (zakażenia <i>Chlamydia psittaci</i>)					
55	A71	Jaglica					
56	-	Pokąsanie osób przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę lub zanieczyszczenie śliną tych zwierząt, po których podjęto szczepienia przeciw wściekliznie		39	40,9	43	45,1
57	A90-A99	Żółta gorączka i inne wirusowe gorączki krwotoczne					
58	B01	Ospa wietrzna		165	173,3	248	260,4
59	B05	Odra					
60	B06, P35.0	Różyczka	ogółem	0	0	1	1,0
61	P35.0		w tym wrodzony zespół różyczkowy				

62	B08.8	Pryszczycza					
63	B15	Wirusowe zapalenie wątroby	typu A	1	1,0	0	0
64	B16, B18.0-B18.1		typu B	2	2,1	4	4,2
65	B17.1, B18.2		typu C	7	7,3	8	8,4
66	B16, B18.0-B18.1 + B17.1, B18.2		typu B+C				
67	B17.0, B17.2-B17.8, B18.8-B18.9, B19		inne i nieokreślone				
68	B20-B24	AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności					
69	Z21	Nowo wykryte zakażenia HIV		1	1,0	2	2,1
71	B26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznicy)		4	4,2	2	2,1
72	A81.0	Choroba Creutzfelda-Jakoba (CDJ)					
73	B35	Grzybice skóry (dermatofitozy)					
74	B50-B54, P37.3-P37.4	Zimnica	ogółem				
75	P37.3-P37.4		w tym wrodzona				
76	B58, P37.1	Toksoplazmoza	ogółem				
77	P37.1		w tym wrodzona				
78	B67	Tasiemczyce	bąblowica	0	0	1	1,0
79	B69		wągrzyca				
80	B68.1		<i>Taenia saginata</i>				
81	B68.0, B68.9, B70, B71		inna i nie określona				
82	B75	Włośnica					
84	J02.0, J03.0	Paciorkowcowe zapalenie gardła i/lub migdałków					
85	J10, J11	Grypa (typ A, B)	ogółem	8	8,4	1	1,0
			dzieci do l. 14			0	
		Grypa AH1N1	ogółem				
			dzieci do l. 14				
		Grypa sezonowa	ogółem	519	544,9	413	433,6
			Dzieci do l. 14	84	-	152	-
87	T62.0	Zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi jako żywność	grzybami				
88	T62.1-T62.2		jagodami, innymi częściami roślin				
89	T61		rybą, skorupiakami, innymi produktami morza				
90	T62.8-T62.9		innymi substancjami szkodliwymi jako pokarm				
91	T64	Inne zatrucia	afla- i mykotoksynami w produktach spożywczych				
92	T60		pestycydami				

93	T36-T50		lekami i preparatami farmakologicznymi				
94	T52-T59		innymi substancjami zazwyczaj nie stosowanymi w celach				
95	T65		substancjami innymi i nieokreślonymi				
96	A98,5	Gorączka krwotoczna HFRS		2	2,1	1	1,0

Tabela 8. Stan sanitarny pomieszczeń i urządzeń wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych przez podmioty wykonujące działalność leczniczą 1) 2)

Wyszczególnienie					Liczba urządzeń i obiektów					
					według ewidencji na 31 XII 2016 r.	skontrolowanych				
						ogółem	ze stwierdzonym złym stanem			
							higieniczno-sanitarnym i technicznym	tylko higieniczno-sanitarnym	tylko technicznym	
0					1	2	3	4	5	
Działalność lecznicza wykonywana przez podmioty lecznicze	Ogółem (Suma wierszy 02 oraz od 05 do 14)				1.	85	77	0	0	0
	stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne	szpitalne	Szpitala ogółem	2.	1	1	0	0	0	
			w tym szpitale jednodniowe	3.	0	0	0	0	0	
			w tym szpitale uzdrowiskowe ²⁾	4.	0	0	0	0	0	
		inne niż szpitalne	Zakłady opiekuńczo-lecznicze	5.	0	0	0	0	0	
			Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	6.	1	1	0	0	0	
			Zakłady rehabilitacji leczniczej	7.	0	0	0	0	0	
			Sanatoria ²⁾	8.	0	0	0	0	0	
			Hospicja	9.	0	0	0	0	0	
			Inne	10.	2	2	0	0	0	
	ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznice			11.	56	50	0	0	0
		Zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne			12.	2	2	0	0	0
		Zakłady rehabilitacji leczniczej			13.	17	16	0	0	0
		Inne ogółem			14.	6	5	0	0	0
		w tym uzdrowiskowe ²⁾			15.	0	0	0	0	0
Działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zawodową	Ogółem (suma wierszy: 17, 19, 21 oraz od 23 do 26)				16.	137	110	0	0	0
	Indywidualne praktyki lekarskie ogółem				17.	40	39	0	0	0
	w tym indywidualne praktyki lekarzy dentyków				18.	40	39	0	0	0
	Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie ogółem				19.	94	68	0	0	0
	w tym indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentyków				20.	22	19	0	0	0
	Grupowe praktyki lekarskie ogółem				21.	2	2	0	0	0
	w tym grupowe praktyki lekarzy dentyków				22.	2	2	0	0	0
	Indywidualne praktyki pielęgniarek				23.	0	0	0	0	0
	Indywidualne specjalistyczne praktyki pielęgniarek				24.	0	0	0	0	0
	Grupowe praktyki pielęgniarek				25.	0	0	0	0	0
	Inne				26.	1	1	0	0	0

1) Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 217)

2) Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 651, z późn. zm.)

Zakłady służby zdrowia - Ocena stanu sanitarnego placówek leczenia otwartego

Obiekty, w których było prowadzone postępowanie decyzyjne w zakresie stanu sanitarno-technicznego.

Centrum Medyczne ESKULAP Sp. j. B. i J. Hajnus w Sanoku

Decyzja z dnia 27.11.2016 r. dotycząca stanu higieniczno- sanitarnego oraz opracowania, wdrożenia i nadzorowania procedur zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, prowadzenia kontroli wewnętrznej w zakresie realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych została wykonana.

Obiekty, w których jest prowadzone postępowanie decyzyjne w związku ze złą jakością wody.

SPGZOZ w Zarszynie – Wodociąg Punktu Lekarskiego Odrzechowa – decyzja z dnia 04.10.2007 r. – postanowieniem z dnia 29 grudnia 2015 r. PPIS w Sanoku odroczył termin wykonania egzekwowanego obowiązku do dnia 31.12.2017 r. W punkcie lekarskim zapewniono wodę pitną dla personelu i pacjentów z dystrybutora.

Ocena procesów dezynfekcji i sterylizacji w placówkach opieki zdrowotnej za rok 2016.

Sterylizacja.

Przychodnie podległe SPM ZPOZ w Sanoku, Zakład Leczniczy „FLEBOSAN”, Prywatny Gabinet Laryngologiczny, Zakład Medycyny Pracy korzystają z usług Punktu Sterylizacji Szpitala Specjalistycznego w Sanoku.

Pozostałe podmioty wykorzystujące sprzęt wielokrotnego użycia, prowadzą sterylizację w oparciu o własne sterylizatornie, urządzone w miejscu udzielania świadczeń.

W związku z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą, 39 podmiotów złożyło w 2013 r. programy dostosowania z uwagi na nie spełnienie wymagań zawartych w Załączniku Nr 2 pkt.10. w/w rozporządzenia. W grudniu 2016 roku 10 podmiotów z w/w zwróciło się o przedłużenie terminu realizacji programu dostosowania do grudnia 2017 rok.

Przygotowanie materiału i sprzętu do sterylizacji odbywa się w gabinetach diagnostyczno- zabiegowych (stomatologiczny, laryngologiczny, chirurgiczny).

Do pakietowania stosowane są rękawy i torebki papierowo- foliowe, papier krepowy lub włóknina.

Sterylizacja oparta jest wyłącznie na wykorzystaniu ciepła wilgotnego. Na stanie gabinetów znajduje się 67 autoklawów z których 4 posiada zapis lub wydruk parametrów cyklu.

Monitoring wewnętrzny skuteczności procesu sterylizacji prowadzi się wskaźnikami biologicznymi 1 raz w miesiącu (spora A).

Testami chemicznymi wieloparametrowymi klasy 4, sprawdzany jest każdy wsad i/lub pakiet w zależności od okresu zużycia materiału.

W jednym z gabinetów stomatologicznych do kontroli chemicznej wsadu stosuje się testy STEAM CONTROL 5 w dwóch reprezentatywnych pakietach.

Sprzęt sterylny przechowywany jest w wydzielonych, zamykanych i oznakowanych szafach lub pojemnikach.

Dezynfekcja.

Dobór środków dezynfekcyjnych prowadzony jest zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi z uwzględnieniem stężenia, czasu i spektrum działania preparatu.

Roztwory robocze przygotowywane są przez personel medyczny bezpośrednio przed użyciem, zgodnie z opracowanymi procedurami. Zabiegi dezynfekcyjne są

przewodzone metodami tradycyjnymi, poprzez zanurzanie narzędzi w roztworze, przemywanie powierzchni oraz metodą opryskową.

W 33 gabinetach stomatologicznych do dezynfekcji narzędzi używane są myjki ultradźwiękowe.

Postępowanie z odpadami medycznymi.

Odpady medyczne pozostałe (kod 180101, 180104) zbierane są do koszy wyłożonych workami foliowymi i po dniu pracy wynoszone do miejsca składowania.

Odpady medyczne zakaźne (kod 180103) o ostrych końcach i krawędziach zbierane są do sztywnych typowych pojemników, wymienianych na nowe nie rzadziej niż co 72 godziny lub po napełnieniu do 2/3 objętości pojemnika.

Odpady medyczne zakaźne miękkie zbierane są do czerwonych worków umieszczanych w stelażach lub koszach pedałowych, usuwane po zakończeniu pracy.

Odpady medyczne specjalne (kod 180106, 1801010) są gromadzone w żółtych workach, umieszczanych w pojemnikach.

Każdy pojemnik i worek z odpadami medycznymi posiada widoczne oznakowanie identyfikujące.

Większość wytwórców odpadów medycznych magazynuje odpady w wydzielonych miejscach lub pomieszczeniach przeznaczonych do magazynowania odpadów. Magazynowanie w/w odpadów odbywa się w temp. poniżej 10° C. (lodówki, chłodnie, pomieszczenie chłodnią).

Odpady medyczne są przekazywane uprawnionym odbiorcom co 14 lub co 30 dni.

PCISN NZOZ w Sanoku

Podkarpackie Centrum Interwencji Sercowo-Naczyniowych w Sanoku - organ prowadzący G.V.M. Carint Sp. z o.o., ul. Miechowska 5b/6, 30-055 Kraków

Podkarpackie Centrum Interwencji Sercowo-Naczyniowych N ZOZ w Sanoku jest zlokalizowane w budynku Szpitala Specjalistycznego SP ZOZ w Sanoku przy ul. 800-lecia 26. W ramach PCISN Funkcjonuje Oddział Hemodynamiki i Kardiologii z Pracownią Elektrokardiologii oraz Poradnia Kardiologiczna, Wad Serca i Nadciśnienia Tętniczego. Oddział Hemodynamiki posiada 15 łóżek i 1 stanowisko intensywnej terapii. Stan funkcjonalny oraz sanitarno-higieniczny pomieszczeń Oddziału nie budzi zastrzeżeń. Opracowane są i wdrożone procedury zapobiegające zakażeniom i chorobom zakaźnym. Prowadzona jest dokumentacja realizacji tych procedur oraz skuteczności ich wykonania. Kontrolę wewnętrzną w obszarze profilaktyki zakażeń i chorób zakaźnych przeprowadza się systematycznie.

Odpady medyczne odbierane są przez przeszkolonych pracowników i magazynowane w pomieszczeniu na odpady, następnie przekazywane odbiorcy.

NZOZ „DIAVERUM” Polska Sp. z o.o. Stacja Dializ w Sanoku.

Stacja Dializ w Sanoku jest zlokalizowana w budynku na terenie Szpitala Specjalistycznego SP ZOZ w Sanoku przy ul. 800-lecia 26.

Najczęściej wykonywane świadczenia to: hemodializa, hemofiltracja, hemodiafiltracja. Stacja Dializ posiada 23 aparaty do dializ, działające na 21 stanowiskach dializacyjnych w tym 14 na stanowiskach dla pacjentów nie zakażonych, 4 dla pacjentów z HBV i HCV dodatnich oraz 3 stanowiska „ostre”.

Stan funkcjonalny i sanitarno-higieniczny pomieszczeń Stacji zapewnia przestrzeganie procedur zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym. Kontrola wewnętrzna w obszarze profilaktyki zakażeń i chorób zakaźnych przeprowadzana jest w Zakładzie systematycznie, co 6 miesięcy.

W oddziale realizowane są szczepienia dializowanych w zakresie wzw B jako szczepienia zalecane. Przy przyjęciu pacjenci mają określany poziom przeciwciał anty HBs i na tej podstawie są kwalifikowani do szczepień. Kontrolny poziomu przeciwciał u dializowanych jest wykonywany w odstępie 6 - miesięcznym.

N ZOZ im Św. Brata Alberta Zakład Pielęgnacyjno- Opiekuńczy w Sanoku.

N ZOZ świadczy usługi w zakresie opieki pielęgniarstwa długoterminowej. Zakład posiada 29 łóżek oraz salę jednostanowiskową dla pacjentów wentylowanych mechanicznie z pielęgnacją długoterminową . Stan funkcjonalny i sanitarno-higieniczny pomieszczeń Zakładu zapewnia przestrzeganie procedur zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym.

Tabela 9. Działalność kontrolno-represyjna za 2016 rok

Wyszczególnienie	Badania ogółem	Wykonane oznaczenia			Liczba pobranych próbek	Kontrole (wizytacje)	Decyzje					Postanowienia	Tytuły wykonawcze	Wnioski o ukaranie	Akty oskarżenia	Nałożone mandaty	Kwota nałożonych mandatów w złotych
		wydane w I instancji					wydane w II instancji przez PWIS										
		przez PPIS i PGIS		przez PWIS													
		merytoryczne	płatnicze	merytoryczne				Płatnicze									
0	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17
Higiena Komunalna	92	92	0	0	216	225	94	9	0	0	0	24	0	0	0	4	400
Higiena Żywności, Żywienia i Przedmiotów użytku	0	0	0	0	302	553	138	180	0	0	0	1	1	0	0	42	7450
Higiena Pracy	0	0	0	0	0	84	27	35	0	0	0	4	1	0	0	0	0
Higiena Dzieci i Młodzieży	2271	0	2271	0	0	154	11	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Epidemiologia	0	0	0	0	0	572	20	1	0	0	0	11	31	0	0	0	0
Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	0	0	0	0	0	16	0	32	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia	0	0	0	0	0	107	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ogółem	2363	92	2271	0	518	1711	290	260	0	0	0	36	32	0	0	46	7850

Podsumowanie

Na podstawie dokonanej analizy sprawowanego nadzoru, działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Sanoku ukierunkowane będą na następujące problemy:

- Monitorowanie zachorowań na choroby zakaźne w tym chorób szczególnie niebezpiecznych w celu likwidacji zagrożeń epidemicznych populacji powiatu.
- Utrzymywanie wysokiego wskaźnika uodpornienia populacji poprzez nadzór nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych.
- Nadzorowanie warunków higieniczno- sanitarnych jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.
- Kontynuacja działań zmierzających do rozwiązywania problemów dzieci i młodzieży związanych z warunkami higieniczno-sanitarnymi w placówkach oświatowo-wychowawczych, opiekuńczych, wypoczynku i rekreacji oraz uczelniach wyższych.
- Wzmocnienie ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy.
- Wypełnianie przez pracodawców obowiązków, wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach przemysłu tworzyw sztucznych.
- Przestrzeganie wymogów w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin, produktów biobójczych i prekursorów narkotyków kat. 2 i 3 w oparciu o obowiązujące przepisy.
- Współpraca z instytucjami i organizacjami, które zajmują się przeciwdziałaniem dystrybucji substancji psychoaktywnych oraz prowadzenie zdecydowanych działań eliminujących podmioty mogące wprowadzać do obrotu środki zastępcze.
- Kontynuacja zadań w zakresie kształtowania postaw i zachowań zdrowotnych dotyczących prawidłowego żywienia i aktywności fizycznej.
- Kontynuacja programów edukacji antytytoniowej oraz programów w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu i innych środków psychoaktywnych.
- Kontynuacja działań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa żywności na wszystkich etapach produkcji, magazynowania, transportu i obrotu środkami spożywczymi, materiałami i wyrobami kontaktującymi się z żywnością oraz jakości żywienia w zakładach zamkniętego żywienia zbiorowego.
- Kontynuacja nadzoru nad jakością wody w „małych” wodociągach zgodnie z Dyrektywą Rady 98/83/WE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.